

**PREDSTAVITEV ZAVODA IN PROGRAM
RAZVOJA**

JZ KTRC RADEČE 2014 - 2020

Radeče, 11.12.2014

Marija Imperl, dipl.oec

1 PREDSTAVITEV ZAVODA

Zavod je tipična pravno–organizacijska oblika, predvidena za opravljanje neprofitnih družbenih dejavnosti. Predpisan je z Zakonom o zavodih, ki opredeljuje zavode kot organizacije, ki se ustanovijo za opravljanje dejavnosti vzgoje in izobraževanja, znanosti, kulture, športa, zdravstva, socialnega zavarovanja ali drugih dejavnosti, če cilj opravljanja dejavnosti ni pridobivanje dobička, temveč trajno zadovoljevanje potreb po določeni dejavnosti.

Javni zavodi so razvrščeni v javni ter nepridobitni sektor. V javni sektor jih uvrščamo na podlagi meril, ki jih uporabljajo v pravni teoriji. Eno teh meril je, da je organizacija ustanovljena z javnopravnim aktom. Ta javnim zavodom določa pravice, obveznosti in odgovornosti pri opravljanju javnih služb. Drugo merilo je, da si pri svojem opravljanju javne službe prizadevajo doseči javne cilje oz. da je osnova delovanja javnega zavoda opravljanje neke javne funkcije. Tretje merilo je, da se financirajo iz javnih sredstev. Država in lokalne skupnosti se v celoti financirajo iz javnih sredstev, medtem ko se druge osebe javnega prava, javna podjetja in deloma javni zavodi financirajo tudi tržno. Četrto merilo pa je, da oblast posega v upravljanje organizacije ter da je organizacija pod javnim nadzorom.

V javni sektor sodijo organizacije oziroma ustanove, ki jih vzpostavlja, organizira, usmerja in pretežno ali v celoti financira država. Obsega zlasti državno upravo, javno upravo, javne gospodarske in negospodarske službe.

Od nepridobitnih organizacij se zahteva opravljanje dejavnosti, katerih cilj je zadovoljevanje javnih potreb. V primeru doseganja dobička pa z njim ne smejo prosto razpolagati, temveč ga morajo nameniti za potrebe nadaljnjega opravljanja in razvijanja dejavnosti. Ti dve dejstvi popolnoma veljata za javni zavod, zato ga uvrščamo v nepridobitni sektor.

Javni zavod lahko ustanovi država, lokalna skupnost, mesto ali druge z zakonom pooblašene pravne osebe, če so zagotovljena sredstva za ustanovitev in začetek dela zavoda in če so izpolnjeni drugi z zakonom določeni pogoji.

Pri ustanovitvi je v večini primerov udeležena država ali občina, ker gre za prisotnost javnega interesa, s katerim je opredeljena javna dobrina. Javne dobrine so premoženje v obliki stvari, pravic in denarja, s katerim razpolaga in ga upravlja javni zavod, ko ga uporablja za izvajanje svoje dejavnosti oz. javne službe.

Javni zavod KTRC (Kulturno turistični rekreacijski center) Radeče je bil ustanovljen z Odlokom o ustanovitvi javnega zavoda Kulturno turistični rekreacijski center Radeče za opravljanje dejavnosti na področju športa, kulture in turizma ter za upravljanje s stanovanji, ki so v občinski lasti. Ustanoviteljica je Občina Radeče.

Zavod upravlja Svet zavoda, ki ga sestavljajo predstavniki ustanovitelja, delavcev zavoda ter predstavniki uporabnikov oziroma zainteresirane javnosti.

Zavod organizira, vodi, predstavlja in zastopa direktor zavoda, ki ga imenuje in razrešuje ustanovitelj zavoda. Javni zavod KTRC Radeče vodi direktorica, ki jo je na predlog Sveta zavoda imenovala ustanoviteljica. Mandat direktorice traja štiri leta.

Sredstva za svoje delo javni zavod pridobiva iz sredstev ustanovitelja, s plačilom za storitve, s prodajo blaga in storitev na trgu in iz drugih virov (razpisi, donacije, darila) na način in pod pogoji, ki so določeni z zakonom in aktom o ustanovitvi.

Del finančnih sredstev javni zavod pridobi na podlagi pogodbe z ustanoviteljico, ki temelji na letnem programu dela in finančnem načrtu zavoda. V njej pogodbenika opredelita vrsto in obseg javne službe ter višino sredstev za njeno izvajanje.

V javnem zavodu morajo biti sredstva uporabljena namensko, kar se dokazuje z zaključnim računom, poročilom o uresničevanju ciljev in drugimi poročili.

Javni zavod KTRC Radeče je bil uvrščen med posredne uporabnike proračuna.

Ustanoviteljica je javnemu zavodu ob ustanovitvi predala v upravljanje naslednje objekte:

- športni objekti: atletski stadion, nogometno igrišče, športna dvorana, letno kopališče in smučišče Magolnik,
- kulturni objekti: Dom kulture, razstaviščni prostor, večnamenski prostor,
- poslovni prostori in stanovanja.

V Odloku o ustanovitvi in statutu javnega zavoda KTRC Radeče so opredeljene predvsem naslednje dejavnosti:

- obratovanje športnih objektov,
- dejavnost smučarskih centrov in smučišč,
- druge športne dejavnosti,
- kinematografska dejavnost,
- obratovanje objektov za kulturne prireditve,
- dejavnost okrepčevalnic, restavracij in gostiln,
- upravljanje z nepremičninami za plačilo ali po pogodbi.

V letu 2003 je Svet zavoda sprejel sklep o razširitvi dejavnosti za naslednje dejavnosti:

- fotografska dejavnost,
- dajanje vodnih plovil v najem,
- snemanje filmov in video filmov,
- prirejanje razstav, sejmov in kongresov,
- radijska in televizijska dejavnost.

V letu 2005 pa je izvedena še nova doregistracija za naslednje dejavnosti:

- drugo izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje,
- dejavnost kampov, planinskih domov in mladinskih prenočišč,
- druge osebne storitve.

Zgoraj navedene dejavnosti pričajo, da je področje delovanja KTRC Radeče že ob ustanovitvi razpršeno na različna področja, ki so se z doregistracijami dejavnosti še razširile:

- področje športno rekreacijske dejavnosti,
- področje kulturne dejavnosti in neformalnega izobraževanja,
- področje turistične dejavnosti,
- področje informativne dejavnosti,
- stanovanjsko področje,
- področje izobraževanja.

Takšna pestrost v dejavnosti ima veliko učinkov. Ko upoštevamo še dejstvo, da ustanoviteljica, ki se vse bolj srečuje s pomanjkanjem sredstev za zadovoljevanje vseh lokalnih javnih potreb, vse bolj pritiska na javne zavode, da bi jim zmanjšala transfere, in splošne trende v okolju, ki predvidevajo zmanjševanje javnega sektorja, to pomeni, da je javni zavod vse bolj prisiljen razvijati tisti del dejavnosti, ki ga lahko plasira na trg in si tako zagotavlja večji lastni delež v strukturi virov sredstev. To lahko doseže le z razvojem pridobitnih dejavnosti.

Razlogov, da zavod opravlja pridobitno dejavnost, je več:

- odvisnost od javnih sredstev – ne glede na vir ali obliko financiranja občutijo javni zavodi krčenje javne porabe,
- stroški – rast stroškov na splošno zadeva tudi javne zavode, ki dokazujejo učinkovitost svojega delovanja in posebej porabljanja dodeljenih sredstev z varčnim in umnim gospodarjenjem,
- osamosvajanje – javni zavodi se marsikje skušajo osvoboditi vpliva birokratske in toge državne uprave,
- konkurenca – javni zavodi se srečujejo z vse večjo konkurenco pridobitnih organizacij, ki opravljajo isto ali podobno dejavnost.

Glavni problem, ki nastane, ko javni zavod opravlja tudi pridobitno dejavnost, je ločitev tržnega dela dejavnosti od dela dejavnosti v javnem interesu in določitev višine sredstev občine za opravljanje javne službe. Iz proračunskih sredstev so delno pokriti stroški poslovanja zavoda, med drugim delno tudi plače zaposlenih.

V vse bolj zaostrenih gospodarskih razmerah je potrebno revidirati vizijo in poslanstvo javnega zavoda. Tudi javni zavodi se kot vse ostale organizacije srečujejo s spremembami v okolju in z globalnimi procesi, ki imajo za posledico globalno konkurenco, liberalizacijo trgovine, večjo mobilnost kapitala, blaga in storitev, nove oblike telekomunikacij. Kljub javnemu interesu, ki mu služijo javni zavodi, bodo preživeli samo tisti, ki se bodo sposobni spopadati s konkurenco in bodo v ponujenih storitvah boljši od ostalih ponudnikov.

Javni zavod KTRC Radeče se ukvarja s storitvenimi dejavnostmi.

Kakovost, ki je v sodobnem času vse pomembnejši element konkurenčne prednosti, je pri storitvah izredno težko merljiva. Za izdelke obstajajo standardi in druga merila odličnosti, po katerih jih lahko razvrščamo. Pri storitvah natančno določenih

meril ni, ocene so pogosto subjektivne in za isto storitev večkrat lahko različne. Kakovost storitve je moč oceniti šele, ko jo stranka uporabi, doživi ali užije. Storitve so proces, v katerem sta znanje in vedenje izvajalca storitve odločujoča za raven uporabnikovega zadovoljstva.

Predpogoj za uspešno delovanje storitvenih organizacij je usmerjenost k strankam. Da bi bili zaposleni čim bolj usmerjeni k strankam, je potrebno, da organizacija čim bolj upošteva želje in potrebe strank. Storitve visoke kakovosti lahko dosežemo le, če so zaposleni motivirani in predani delu, kar zmanjšuje tudi fluktuacijo. Zadovoljstvo zaposlenih izvira že iz primernega izobraževanja in usposabljanja, ki ustvarja pozitivna stališča do izvedbe storitev. Zato je potrebno investirati v zaposlene. Zaželeno je tudi, da imajo zaposleni pozitivne osebne lastnosti, kot so vljudnost, poštenost, skrbnost, odzivnost in sposobnost vživljanja. Tako znajo strankam prisluhni, znajo konstruktivno reševati probleme in bolje komunicirajo.

Zato je potrebno posvetiti glavno pozornost učinkovitosti javnih zavodov, ki temelji na inovativnosti. Vodstvo javnega zavoda mora postaviti vizijo in poslanstvo javnega zavoda ter razvijati primerno strategijo.

2 VIZIJA

Vizija organizacije je nekakšen koncept nove in zaželene slike organizacije v prihodnosti.

Je deloma realna, deloma domišljajska. Je slika privlačne prihodnosti, ki je v marsičem boljša od sedanosti. Vizija usmerja podjetje in uokvirja podrobnejše cilje. Obenem navdušuje ljudi, da se z njo poistovetijo in da se jim spremembe zdijo vredne navora. Dobra vizija pomaga organizaciji, da se nenehno uči, izboljšuje in ji daje skupno usmeritev.

Zavod KTRC Radeče bo postal nosilec turističnega razvoja v občini z visoko kakovostjo turističnih storitev in raznovrstno turistično ponudbo, vpeto v zasavsko, posavsko in savinjsko regijo. Vizijo bomo realizirali z drznostjo v programskem delu, s partnerskim odnosom in ob upoštevanju tradicije ter spoštovanju naravnih in kulturnozgodovinskih vrednot. Uresničevanje vizije bomo podprli s konceptom vseživljenjskega učenja z razvojem neformalnih oblik izobraževanja.

3 POSLANSTVO

Poslanstvo predstavlja jasen opis naše neposredne prihodnosti. Je zgoščena opredelitev poslovanja in prikaz razlogov obstoja in razvoja organizacije. Poslanstvo se nanaša na sorazmerno trajne namene, kaj organizacija želi biti in komu želi služiti. Poslanstvo organizacije je koncept, ki spremlja organizacijo skozi vse

razvojne faze in je vsebinsko trajen. Poslanstvo zajema različne zelene učinke poslovanja organizacije, ki se nanašajo tako na finančne interese organizacije kot tudi na pričakovanja kupcev, uporabnikov, zaposlenih in drugih udeležencev. Iz poslanstva so izpeljani strateški cilji organizacije.

KTRC Radeče svoje poslanstvo uresničuje z izvajanjem temeljnih dejavnosti, t.j. s športno-rekreativno in kulturno dejavnostjo, z informativno in izobraževalno dejavnostjo, z upravljanjem stanovanj in poslovnih prostorov in predvsem z razvojem turizma v občini ter z uvajanjem neformalnih oblik vseživljenjskega učenja.

Naše temeljne razvojne usmeritve so kombinacija produktnega, geografskega in tržno marketinškega pristopa. Želimo spodbuditi podjetniško inovativnost, povezati turistične proizvode v okviru destinacije, vključiti se v trženje slovenskih turističnih blagovnih znamk in razvijati uporabo sodobnih promocijskih in drugih marketinških orodij ter sodobne informacijsko komunikacijske tehnologije.

Izkoristili bomo komparativne prednosti dveh turističnih območij v občini, t.j. področje reke Save in področje doline Sopot. Na podeželju bomo razvijali podjetniško iniciativo, razvoj kmečkega turizma in dopolnilnih dejavnosti ter doživljajski turizem.

Zdaj že prepoznaven turistični produkt splavarjenja na Savi bomo oplemenitili z dodatno ponudbo. Ključen bo naš odnos do turistov, naša kultura obnašanja in upoštevanje etičnega kodeksa.

Razvijali bomo kakovostne medsebojne odnose v zavodu in odnosu do drugih. Spodbujali bomo motivacijo zaposlenih in delali na stalnem izobraževanju in izpopolnjevanju. Dobro počutje zaposlenih je jamstvo za uspeh.

4 STRATEŠKA ANALIZA

Strateška analiza mora določiti cilje, sredstva in poti za doseganje ciljev. Temu mora slediti tudi primerna organiziranost. Ustvariti je potrebno primerne medsebojne odnose med zaposlenimi, vodstvom in uporabniki. Vodstvo zavoda mora znati vplivati na zaposlene, jih motivirati za doseganje ciljev. Sprotno spremljanje doseženih rezultatov in njihova analiza ter ustrezno ukrepanje na njihovi osnovi pa so nujni.

4.1 Analiza SWOT

Analiza SWOT je najpogosteje uporabljen analitični pripomoček, ki se uporablja pri pripravi strategije. Glavni namen analize je omogočiti organizaciji ugotavljanje njenega položaja, izkoristiti določene priložnosti v okolju in se izogniti oz. minimizirati nevarnosti iz okolja. Pri tem poskuša organizacija poudariti svoje prednosti in ublažiti vpliv svojih slabosti.

<p>PREDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - neokrnjena narava - izredno gozdno bogastvo - bogata kulturno-etnološka dediščina - ugodna geografska lega - akumulacijsko jezero Save - razvit in uveljavljen turistični produkt Splavarjenje na Savi - pestra športno-kulturna infrastruktura - lovska in planinska tradicija - dobra označenost in uhojenost planinskih poti - zadovoljiva ohranjenost prostora - ribiška tekmovalna steza - bogato društveno delovanje - bogat socialni kapital - trajnostna naravnost prebivalstva - prostovoljstvo 	<p><i>SLABOSTI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - slaba povezanost javnega, zasebnega in civilnega sektorja - slaba povezanost turističnih subjektov - skromna turistična infrastruktura - odsotnost prenočitvenih kapacitet - slaba izobrazbena struktura turističnih ponudnikov - šibke gospodarske in socialne razmere v občini - slaba prepoznavnost območja - slabo stanje športnih in kulturnih objektov - majhnost občine kot ovira pri črpanju sredstev iz evropskih skladov
<p><i>PRILOŽNOSTI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - razvoj trajnostnega podeželskega turizma - razvoj vodnih športov - vključevanje območij ohranjene narave v turistično ponudbo - razvoj doživljajskega turizma - ohranitev tradicionalnih znanj in veščin ter etnoloških posebnosti in običajev - vključevanje širšega območja v turistično ponudbo (okoliške turistične oz. bio/eko kmetije) - vključevanje v turistično ponudbo večjih turističnih centrov (npr. zdravilišč) - organiziranje neformalnega ciljno usmerjenega izobraževanja za starejše - raznolikost ponudbe na majhnem prostoru - specializiranost in oblikovanje posamičnih turističnih produktov na vrhunski ravni - zgodbarjenje 	<p>NEVARNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - selitev izobraženega kadra v bolj razvite regije - pretirani posegi v naravno okolje - slaba komunikacija in sodelovanje med partnerji v regiji - nadaljnji propad objektov kulturne in naravne dediščine

Tabela 1: Analiza SWOT za KTRC Radeče

5 PREDSTAVITEV DELA JZ KTRC RADEČE

5.1 Upravljanje s športnimi in kulturnimi objekti

Občina Radeče glede na svojo majhnost premore presenetljivo bogat spekter športne in kulturne infrastrukture, katere namembnost je dobro znana številnim uporabnikom ali obiskovalcem iz Radeč in širše okolice:

Športna infrastruktura:

- večnamenska športna dvorana skupaj z atletskim stadionom ter nogometnim igriščem tvori osrednji športni objekt v občini. Dvorana je namenjena tako vrhunskemu (rokomet, mali nogomet, strelstvo) kot rekreativnemu in osnovnošolskemu športu, njena uporabnost se dopolnjuje z uporabnostjo atletskega stadiona z nogometnim igriščem. Športna dejavnost v občini ima zelo dolgo tradicijo, je zelo razvejana in raznolika, zato ji je potrebno nameniti posebno pozornost. Športna dvorana, ki v dopoldanskem času gosti učence osnovne šole Radeče, je v popoldanskem in večernem času zasedena z športniki, ki so vključeni v različna športna društva. Doseženi rezultati športnikov in zasedenost športnih objektov dokazujejo, da je pripadnost športu v Radečah velika. Glede na to, da športna dvorana v zadnjih letih ni bila deležna večjih investicijskih posegov (razen zamenjave kopelitnih stekel), jo bo nujno v naslednjem obdobju posodobiti (tribune, parket) in s tem omogočiti uporabnikom kakovostne pogoje za treninge in tekme. Pomanjkanje garderob in tuširnic ter potreba po prostorih za nogometni klub in fitnes narekujejo potrebo po prizidku k športni dvorani. Prav tako je nujno potrebno urediti igrišče za nogomet z umetno travo, ki bi ga bilo smiselno umestiti poleg tenis igrišč na prostor, ki je že bil predviden za športne površine.
- atletski stadion z nogometnim igriščem – v letu 2007 obnovljen stadion se nahaja v neposredni bližini osnovne šole in večnamenske športne dvorane. Namenjen je širokemu krogu uporabnikov, predvsem pa atletom in nogometiščem. Z obnovo ne moremo biti povsem zadovoljni, predvsem atletska steza ni dobro pripravljena in ne zagotavlja primernih pogojev za atlete.
- smučišče Magolnik – majhno smučišče z vlečnico in eno dokaj zahtevno progo se nahaja v neokrnjeni naravi v krajevni skupnosti Svibno. Njegova uporabnost je omejena na zimske mesece z obilico snežnih padavin, njegovo prihodnost pa ogroža njegova lega, zaznamovana z nizko nadmorsko višino. Smučišče zadnja leta slabo obratuje zaradi premalo snežnih padavin. Umetno zasneževanje ni primerno zaradi pomanjkanja vode in nizke nadmorske višine.
- bazen Radeče – letno kopališče v izmeri 25 x 10 m z dodatnim bazenom za otroke in ogrevano vodo obratuje izključno v poletnih mesecih, v strukturi kopalcev pa tradicionalno visok delež predstavljajo otroci in obiskovalci iz sosednjih občin. K dodatni ponudbi kopališča uvrščamo bar s prigrizki in prostor z igralnimi avtomati. Kopališče je zaščiteno kot arhitekturni spomenik in je potrebno obnove.

V poletnih mesecih je naše kopališče še vedno kraj, kjer se človek spočije in si v prijetnem okolju nabere novih moči. V zadnjih letih smo obnovili strojnico in sanitarije ter bazenski rob in zunanje tuše. Obnove pa je nujno potrebna tudi kopališka školjka, ki pušča in je na nekaterih mestih nevarno ostra.

- skate park – nahaja se med športno dvorano in nogometnim igriščem, uporabljajo ga izključno mladi.

Kulturna infrastruktura občine Radeče zajema:

- Dom kulture – nahaja se v središču Radeč in predstavlja osnovni kulturni objekt v občini. V njem se izvajajo gledališke predstave, proslave, koncerti, predavanja. V njem ima sedež gledališko društvo Radeče in DLLU. V desnem delu stavbe imajo svoje prostore razna društva in organizacije.
- Dom PORP – nahaja se ob osnovni šoli, v njem imajo svoj sedež pihalni orkester in mažoretke. V njem poleg vadbe članic Kluba Mažoret svoje aktivnosti izvajajo tudi folklorno društvo Brusaci in drugi uporabniki. Pogosto služi tudi kot prizorišče koncertov in prireditev. V zgornjem nadstropju si je poslovne prostore uredila GŠ Radeče.
- CATV je pomemben informacijski kanal, ki občanom poleg objav na video straneh omogoča tudi spremljanje lokalne oddaje Utrinki iz Radeč. V zadnjem obdobju smo začeli izvajati tudi fotografsko dejavnost.

Turistična infrastruktura:

- TRC Savus – nov center na brežini Save služi svojemu namenu z novimi splavarskimi pomoli, splavarnico, TIC-em, gostinskim obratom Oštirka in Učno potjo Savus. Možna je sposoja električnih koles, sestavni del kompleksa je tudi počivališče za avtodome s sanitarnim vozlom in parkirišči za štiri avtodome.

5.2 Razvoj turistične dejavnosti

Krovna organizacija na področju turizma v občini je JZ KTRC Radeče, ki je pristojen za širok spekter aktivnosti na področju turizma: od priprave strateških dokumentov na ravni občine, prijav na javne razpise, povezovanja z regionalnimi partnerji, spodbujanja razvoja turistične infrastrukture, aktivnega sodelovanja, koordiniranja in povezovanja s turistični subjekti na ravni občine, do oblikovanja celovite turistične ponudbe in izdelovanja turističnih programov, promocije turistične ponudbe občine, trženja konkretnih turističnih produktov in tudi izvedbe enodnevnih izletov.

JZ KTRC Radeče skrbi tudi za povezovanje in sodelovanje s turističnimi subjekti na regionalni in državni ravni (operativno in strateško sodelovanje s turističnimi agencijami, Regionalno razvojno agencijo Posavje, Zavodom za gozdove, SPIRIT), predvsem pa koordinira in spodbuja sodelovanje turističnih subjektov na občinski ravni.

Ker si želimo, da bi pozitivne učinke razvoja turistične dejavnosti čutili tudi v Radečah, obenem pa se zavedamo, da v našem kraju nimamo velikih zanimivosti, ki bi turiste same po sebi privabile v kraj, ne infrastrukture, ki bi dotok turistov podprla, moramo razvoju turistične dejavnosti v kraju nameniti toliko več pozornosti in vanj vlagati toliko več truda.

Naše temeljne razvojne usmeritve so kombinacija produktnega, geografskega in tržno marketinškega pristopa. Spodbuditi želimo podjetniško inovativnost, povezanost turističnih proizvodov v okviru destinacijskega managementa, trženje domačih blagovnih znamk in uporabo sodobnih promocijskih in drugih marketinških orodij. Strategija razvoja v našem podeželskem okolju mora upoštevati dejstvo, da so najpomembnejši motivi za turistični obisk narava, mir, počitek, doživetja in podnebje. Poseben poudarek bomo namenili razvoju turističnih kmetij in dopolnilnih dejavnosti na kmetijah s poudarkom na turizmu za seniorje.

Temeljni pristop bomo vzpostavili na principu projektne dela ter povezovanju atraktivne turistične ponudbe v zanimive doživljajske grozde, podprte z »zgodbami«.

Občina Radeče bo zato ob sledenju načelom ekološke sprejemljivosti in trajnostnega razvoja z vzpostavitvijo kakovostne turistične infrastrukture ter nadgradnjo dosedanje ponudbe tudi z razvojem novih turističnih produktov, usmerjenih v zdravje, zabavo, doživljanje zgodb, izobraževanje in osebno rast posameznikov postala v Sloveniji prepoznavna turistična destinacija, privlačna tako za domače kot tuje turiste. **Trajnostne oblike turizma** postajajo v razviti turistični ponudbi nujna smer nadaljnjega razvoja, saj bo le turizem, ki temelji na ekonomski uspešnosti turističnega poslovanja ter je hkrati prizanesljiv in konstruktiven do naravnega, kulturnega in socialnega okolja, **konkurenčen tudi v prihodnosti**.

S ciljem načrtnega in kakovostnega razvoja turizma, ki bo temeljil na trajnostnih načelih sonaravnega in ekološko sprejemljivega trenda, upoštevajoč vse elemente tako imenovanega zelenega turizma, smo na KTRC Radeče izdelali Strategijo razvoja turizma v občini Radeče do leta 2013. V njej smo opredelili razvojne projekte, dinamiko njihove uresničitve in predvideli vire financiranja.

V nadaljevanju predstavljam nekatere naloge, ki smo jih opredelili v Strategiji in pregled, kaj je bilo doslej že realizirano.

Aktivnost	Doslej realizirano
Oblikovanje novih turističnih produktov in programov	Oblikovanih je deset integralnih turističnih produktov občine Radeče
Trženje turistične ponudbe Radeč	Vzpostavljeno sodelovanje s TA, Registrirana TA,
Nadgradnja regionalnega sodelovanja	Članstvo v LAS Posavje pristop Leader, članstvo v Projektne svetu regije Posavje za področje turizma

Spodbujanje kmečkega turizma	Vključevanje etnološke zbirke Ključevšek v turistično ponudbo občine, nove registraciji za osebno dopolnilno delo, prva registracija prenočitvenih kapacitet – zidaniški turizem
Razvoj športnega in kulturnega turizma	Delna posodobitev nogometnega stadiona in atletske steze, delna adaptacija bazena na Njivicah, obnova Doma kulture v Radečah
Sodelovanje izobraževalnih ustanov	Vzpostavljeno sodelovanje z ACS, Cmepiusom, ZGS, preko razpisov tudi z MŠŠ, MOP
Športno-turistični center Savus	TRC Savus, TIC, registracija pristanišča, učna pot Savus,
Vzpostavitev lokalne vodniške službe	Sprejet je Odlok o lokalni vodniški službi v občini Radeče, vzpostavljen je register vodnikov, pridobljenih je šest licenc GZS za vodnike
Vzpostavitev celovitega info-sistema	Izdelane so osnovna obvestilna signalizacija in ulične table, ter obvestilne table pri znamenitostih
Oživitev starega mestnega jedra	Projekt Posavska špajza predvidoma dokončan do junija 2015
Nadgradnja turistične ponudbe Svibnega	Etnološka zbirka Ključevšek, dejavnost AKŽ Arnike
Turističen razvoj Magolnika	S postopno obnovo hiše na Magolniku vanjo vnašamo vedno nove vsebine in oblike delovanja. Organizirane so delavnice, dogodki, predstavitve, druženja.
Ureditev ostankov gradu z razgledno točko	Okolica gradu je očiščena, postavljena je obvestilna tabla, obešena je radeška zastava
Ureditev pešpoti proti Ribiškemu domu	Učna pot Savus je opremljena z didaktičnimi igrali, klopami in koši, možnost izposoje e koles
Vzpostavitev TIC v Trinkovi graščini	TIC je umeščen na lokacijo TRC Savus ob Savi
Center vseživljenjskega učenja	Hiša na Magolniku konferenčna soba, kuhinja in spalnica za 25 oseb. Urejen je prostor za aktivnosti na prostem
Prenova in nadgradnja bazena na Njivicah	Delna adaptacija je bila izvedena leta 2009
Postajališče za avtodome	v TRC Savus je na razpolago postajališče za avtodome s sanitarnim vozlom in parkiriščem za 4 avtodome

Preureditev Malega doma v prenočitveni objekt	Mali dom je v privatni lasti
Vikend naselje na Čimernem	Področje je vneseno v občinski prostorski načrt

5.3 Predlogi novih projektov – RRP

KTRC Radeče kot javni zavod nima lastnih investicijskih sredstev, zato lahko pripravlja zgolj predloge projektov, ki bi doprinesli k razvoju občine ter išče zunanje vire, za oblikovanje vsebin. Doslej smo uspešno realizirali tri projekte iz programa Leader: Motivacijski projekt udejanjanja turističnih potencialov, Gozdni sadeži – vrnitev h koreninam in Prijetne poti posavskih doživetij – Popotnik. Z njimi smo pridobili cca 120.000 € nepovratnih evropskih sredstev, ki smo jih namenili razvoju dejavnosti.

Zavedamo se, da so naše ideje pogosto le prvi impulz za razmislek o potrebah in možnostih financiranja projektov iz občinskega proračuna za pokrivanje lastnih deležev pri razpisih. Toda dosedanje izkušnje kažejo, da so se nekateri projekti, ki jih je občina Radeče realizirala v zadnjih letih najprej začeli z idejnimi zasnovami v KTRC Radeče in v sodelovanju z domačimi strokovnjaki (TRC Savus, Posavska špajza, obnova Hiše na Magolniku).

V novem programskem obdobju se nadejamo primernih razpisov za sredstva iz pristopa CLLD. Z uspešnimi prijavami bi lahko sledili drznim idejam o bodočih razvojnih programih.

V nadaljevanju podajam seznam nekaterih predlogov, ki smo jih posredovali na Regionalno razvojno agencijo, da se umestijo v RRP za obdobje 2014-2020 :

1. Revitalizacija starega mestnega jedra:

- Ureditev muzeja papirništva v dvorcu Thurn,
- Ureditev splavarskega interpretacijskega centra v Trinkovi graščini
- Ureditev razpršenega etnografskega muzeja in obrtnih delavnic
- Obnovitev fasad
- Postavitev urbane opreme(klopi, stojala za kolesa, smetnjake, fontano)

2. Ureditev tehničnega muzeja – stara elektrarna

- Obnova strojnice.
- Ureditev učne poti po trasi, kjer so včasih tekli leseni kanali z vodo od Sopot do elektrarne.
- Ureditev sprejemnega centra za goste.
- Postavitev mlina ob Sopotu.
- Ureditev muzejske zbirke.

3. Učna pot Savus

- Ureditev fitness centra na prostem za seniorje
- Umestitev didaktičnih igral za spoznavanje pomena vode
- Ureditev objezerske »art« promenade
- Ureditev »plavajočih vrtov«
- Ureditev objezerske kolesarske steze
- Ureditev kolesarske točke za skupine in individualne goste

4. Nadgradnja ponudbe v TRC Savus

- Ureditev kulinaričnega »impulz« centra
- Ureditev turističnega inkubatorja za mlade
- Ureditev rečnega gledališča
- Ureditev sistema »glasbe, vode in svetlobe«
- Ureditev veslaškega centra

5.4 Hiša na Magolniku - občina Radeče kot učeča se skupnost

Med ključne dejavnike družbeno ekonomskega razvoja spada usposobljenost človeških virov in znanje. V zadnjem desetletju se je izobrazbena raven mlajših generacij vztrajno zviševala, še vedno pa je preveč tistih, ki jim ne uspe zaključiti šolanja in vstopijo na trg dela brez ustrezne izobrazbe, srečujemo se z visoko brezposelnostjo, neugodno starostno strukturo brezposelnih, njihovo nizko izobrazbeno strukturo in naraščajočim deležem brezposelnih žensk. Poleg tega zaznavamo nizko vključenost odraslih v izobraževanje, visoko stopnjo osipa iz izobraževanja in neusklajenost med sistemom izobraževanja in usposabljanja ter potrebami trga dela.

V Radečah izobraževanje omogoča le osnovna šola, za doseganje višjih stopenj formalne izobrazbe pa je potrebna vožnja v večja mesta. Dodatne energije in finančnih sredstev za kritje stroškov najpogosteje ni, zato ljudem izobraževanje praktično ni dostopno, saj je tudi do najbližjih ljudskih univerz daleč, javni prevoz pa je slabo organiziran.

Občina Radeče je industrijsko–podeželsko območje, ki je slabo prepoznavno zaradi majhnosti, gospodarske šibkosti, za poselitev neugodnih strmin in mejne lege. Poleg primarne proizvodnje, v kateri prevladuje samooskrbno enotno usmerjeno kmetijstvo, predstavlja sekundarni sektor le papirna industrija. Po odpuščanju delavcev iz papirnice ostajajo brezposelni ljudje brez primernih izobrazbenih profilov za druga zaposlitvena mesta, medtem ko kmetijska in gozdarska dejavnost v hribovitem okolju ne omogočata razvoja družbe, znanja in pogojev za kvalitetno življenje.

Še deset let nazaj je bila občina Radeče siva lisa na zemljevidu izobraževanja odraslih. Skozi leta so izobraženi in izkušeni mentorji študijskih krožkov vnesli v prostor model učenja, ki je na unikaten način prepoznal potrebo po učenju in znanju s prenosom znanja in veščin med udeleženci. Na srečanjih, kjer udeleženci izhajajo iz lastnih potreb in izkušenj si postavljajo svoje cilje ter jih skupaj dosegajo. Študijski krožki, ki delujejo v okviru KTRC vsako leto prispevajo k dogajanju v kraju in so primer dobre prakse, ki je deležen pozornosti doma in v tujini. V njihovem delovanju se prepletajo prostovoljnost, solidarnost, medgeneracijski prenos znanj in vrednot. Spodbujajo ustvarjalnost, aktivno udeležbo, svobodno izbiro ciljev, dejavno spreminjanje okolja, enakopravnost in demokratičnost. Tudi zato smo sodelovali v mednarodnem učnem partnerstvu, ko smo udeleženci iz petih držav (Portugalska, Nizozemska, Islandija, Velika Britanija) skupaj iskali najustreznejše poti za trajnostni razvoj podeželja upoštevajoč vse tri stebre trajnostnega razvoja in so bili ŠK predstavljeni kot primeri dobrih praks. Poleg tega projekta smo izvedli tudi mednarodno učno delavnico z udeleženci iz Poljske, Turčije, Norveške in Latvije. Oba projekta sta prejela nagrado nacionalne agencije CMEPIUS.

Na naši poti učenja nas ves čas spremljajo naši partnerji Andragoški center Slovenije, Zavod za gozdove Slovenije, Gozdarski inštitut Slovenije, Kmetijski inštitut Slovenije in drugi.

V turbolentnih časih lahko preživi le učeča se skupnost, ki pravočasno prepozna izzive in najde poti za premagovanje težav, stisk in potreb vsakega človeka. V svojih prizadevanjih, da bi znanje približali ljudem smo obnovili in s potrebno IKT opremo opremili Hišo na Magolniku, ki postaja center VŽU. V njej se vsako leto odvije niz izobraževanj, delavnic, prireditev in srečanj vse z namenom učenja in izobraževanja. Z ureditvijo prostora za prenočevanje, kuhinje in okolice hiše smo ustvarili pogoje za učinkovito delo in razvoj vseh aktivnosti. Hiša na Magolniku s svojimi programi kvalitetno prispeva k razvoju podeželskega območja.

5.5 Festivali in prireditve

Tradicionalno prireditev v občini Radeče predstavljajo Dnevi splavarjenja, ki predzadnji vikend v juniju vsako leto privabijo v Radeče veliko obiskovalcev iz cele Slovenije. Prireditev je zasnovana kot tridnevno kulturno-etnološko-etnografsko srečanje z elementi rekreativnega športa in zabave. Osnovni namen prireditve je tako predstavitev etnološke dediščine Radeč s poudarkom na splavarjenju in

dogajanju ob reki Savi, medtem ko so spremljajoče športne in zabavne prireditve namenjene pretežno animaciji obiskovalcev.

Zadnja leta smo bili v Radečah priča mnogim festivalom in prireditvam, ki jih je skupaj z mnogimi deležniki soorganiziral KTRC Radeče. Naj se spomnimo le nekaterih: Od ježice do potice, Od drevesa do knjige, Od izvira do izliva, Od Jatne do Črnega morja, Gozd, voda in človek z roko v roki, Prižig oglarskih kop, Karavana študijskih krožkov, Nacionalno odprtje TVU, Festival pohodništva in mnoge druge. Skupno vsem je bilo veliko prostovoljnega dela in energije, donatorskih in sponzorskih sredstev in gradnja socialnega kapitala.

Med ostalimi prireditvami velja izpostaviti tradicionalne prireditve posvečene praznikom in obeleženju posebnih dni – ob Dnevu zemlje, ob Dnevu Save, ob Svetovnem dnevu turizma, ob Dnevu državnosti idr. KTRC Radeče kot območni koordinator vsako leto organizira in usklajuje prireditve v mesecu maju in juniju.

6. PRIORITETNE NALOGE JZ KTRC RADEČE V NASLEDNJEM OBDOBJU

KTRC Radeče posluje trinajsto leto. V tem času smo se umestili v dogajanje v kraju in prebrodili začetne ovire. Postali smo aktivni sooblikovalec na poti razvoja občine Radeče. Na tej poti smo doslej realizirali že veliko nalog in ugotavljam, da smo naredili pomemben korak naprej. Morda se je največji premik zgodil v miselnosti ljudi, ki počasi spoznavajo, da je naš zavod zaupanja vreden partner in dejavnik v kraju in da deluje v interesu občanov. Pri povezovanju v partnerstva ob prijavih na različne projekte in ob izvedbi različnih prireditev smo spoznali, da lahko s skupnimi močmi začnemo spreminjati podobo kraja. Počasi, a vztrajno Radečani spoznavajo, da je lahko turizem pomemben za njihova življenja in opaziti je zaupanje v KTRC kot povezovalca različnih akterjev, ki se srečajo ob skupnih interesih.

Temeljni cilj delovanja KTRC Radeče ostaja isti, kot je bil ob ustanovitvi. KTRC Radeče je povezovalec, usklajevalec in predvsem iniciator razvojnih idej in spodbud z namenom razvoja občine in blagostanja njenih prebivalcev.

Razvoj zavoda vidim v nadaljnji nadgradnji različnih novih dejavnosti, predvsem v širitvi projektnega sektorja in na podlagi novih projektov. V navezavi s pomembnimi zunanjimi institucijami in z izobraževanjem lastnih kadrov ter ob upoštevanju principov trajnostnega razvoja kraja in vseživljenjskega učenja bo KTRC Radeče ostal inkubator idej, projektov in programov za razvoj Radeč. Razvoj turizma bo temeljil na spodbujanju domačih ponudnikov turističnih storitev ter na odličnem povezovanju z regijskimi in nacionalnimi turističnimi akterji.

Iz navedenega sledi, da bodo prioritete naloge KTRC Radeče v naslednjem obdobju:

1. Kvalitetno upravljanje s športno, kulturno in turistično infrastrukturo ter s stanovanji in poslovnimi prostori v lasti Občine Radeče,
2. Razvoj trajnostnega turizma in novih produktov (vodni športi, tematski produkti, seniorski turizem, zgodbarjenje, ribolov),
3. Skrb za informiranje občanov na CATV in video straneh,
4. Povezovanje, spodbujanje in sodelovanje z lokalnimi ponudniki ter z regionalnimi in nacionalnimi organizacijami za skupen nastop na turističnih trgih,
5. Razvoj projektnega dela na razpisih za zagotavljanje dodatnih virov financiranja izven občinskega proračuna,
6. Neformalno izobraževanje odraslih na principih VŽU in aktivnosti za trajnostni razvoj podeželja v sodelovanju z ACS, ZGS in TZS,
7. Organizacija in izvedba prireditev na lokalni, regionalni in nacionalni ravni,
8. Mednarodno sodelovanje in povezovanje (Horizont 2020, Erasmus+, Podonavski bazen, čezmejno sodelovanje).

Radeče, 11.12.2014

Marija Imperl, dipl.oec.